

Kunnskap for en bedre verden

Fritidsaktivitet for alla?

En kvalitativ studie om hur frivilliga i projektet "En god nabo" upplever idrotten som ett fält för inkludering av barn med flyktingbakgrund.

Bacheloroppgave 2020
15 studiepoäng

Ett arbete av: Cecilia Jonsson
Norges teknisk-naturvetenskaplige universitet.
NTNU Institutt for sosiologi og statsvitenskap

Sammandrag

Denna studie undersöker hur Rädda barnens frivilliga upplever idrotten som ett fält för inkludering av flyktingbarn i Trondheim. Projektet ”En god nabo” är en intervention med mål om att integrera och inkludera flyktingbarn i sitt närområde. Detta sker genom att de frivilliga prövar att aktivera barnen i olika fritidsaktiviteter. Idrotten kan ses som ett eget socialt fält med olika betingelser för att kunna delta. Detta fältbegrepp har sitt ursprung i Bourdieus sociologiska fältteori som fokuserar på hur olika former för kapital (socialt, kulturellt, ekonomiskt och symboliskt) sätter premisser för individers handlingsmöjligheter. Tidigare forskning har belyst olika barriärer för idrottsdeltagande, där barn med minoritetsbakgrund ser ut att vara underrepresenterade. Därmed önskar studien att sätta fokus på hur Rädda barnens frivilliga upplever dessa betingelser i sitt arbete.

I denna studie är det två kapitalformer som sticker ut. Socialt och kulturellt kapital framstår som viktiga resursformer för att inkluderas innanför idrottsfältet. Detta kommer fram då familjer med stora sociala nätverk ser ut att klara att navigera sig innanför idrottsfältet på egen hand. Samtidigt som de frivilliga utgör en form för förlängt socialt kapital. Många inslag av den norska idrottskulturen framstår som främmande för dessa familjer. Det att anmäla sig, betala avgifter och kommunicera med idrottslaget är exempel där de frivilliga bistår familjerna med ett viktigt kulturellt kapital. Till trots för att tidigare forskning fokuserat mycket på ekonomiska barriärer till idrottsdeltagande, verkar detta inte vara en avgörande faktor i detta projekt. Det kan tolkas som att de tilltag och ekonomiska stödordningar som finns i samhället har haft en positiv effekt. Att utveckla fältspecifikt idrottskapital, både i form av kroppsligt och föreningskapital, ser ut att vara viktigt för att ingå i idrottsfältet både på kort och lång sikt. Genom att sätta sökljuset på etablerade strukturer som påverkar inkluderings- och exkluderingsmekanismer, kan vi öka kunskapen runt idrotten som fält i samhället. Med ett mål om att öka tillgången till detta fältet för samtliga individer.

Förord

Denna studie utarbetades under mitt tredje år på Lektorprogrammet med inriktning mot kroppsövning och idrott på NTNU i Trondheim. Denna Bachelor utgör 15 studiepoäng och är en integrerad del av den totalt femåriga utbildningen.

Jag vill passa på att rikta ett särskilt stort tack till några nyckelpersoner som har bidragit till att färdigställa denna studie. Först och främst, vill jag rikta ett stort tack till samtliga informanter som bidragit med goda inspel och ovärderlig information. I en konstig tid där allas vardag sattes ur spel, tog ni er tid till att bidra till detta projekt. Utan era tankar och reflektioner hade detta arbete inte varit möjligt. Tack för att ni delat med er av era erfarenheter, och för det fantastiska arbete ni gör ute i samhället. Jag vill också rikta ett särskilt tack till Gyrid, rådgivare på Rädda barnen i Trondheim. Tack för din hjälpsamhet och för att du svarat på alla mina frågor som dykt upp i tid och otid. Sist men inte minst, vill jag tacka för ett väldigt gott samarbete med vägledare Martin Nesse på NTNU. Tack för att du kommit med konstruktiv kritik när det behövdes som mest. Med dina idéer och inspel har denna text blivit ett arbete som jag hoppas du, på samma sätt som jag, kan vara stolt över.

Tusen tack!

Innehållsförteckning

1. Introduktion	1
2 Rädda barnen och projektet "En god nabo"	3
2.1 Om projektet "En god nabo".....	3
2.2 Evaluering av Rädda barnens arbete med nyligen bosatta familjer	3
3. En introduktion till Bourdieus fältteori	4
3.1 Den organiserade idrotten som ett fält för inkludering.....	6
4. Metod	9
4.1 Vetenskapsteoretisk grundlag och val av metod	9
4.2 Intervju och reflektionslogg.....	10
4.3 Tillgång på fält och urval	11
4.4 Utformning och genomförande av datainsamling	12
4.5 Analys.....	14
4.6 Validitetsbetraktningar.....	15
5. Diskussion	17
5.1 Socialt kapital och sociala betingelser för idrottsdeltagandet	17
5.2 Kulturellt kapital och kulturella betingelser för idrottsdeltagandet.....	20
5.3 Ekonomiskt kapital och betingelser för idrottsdeltagande.....	24
5.4 Fältspecifika betingelser för idrottdeltagande	26
6. Konklusion	27
7. Litteratur	28

1. Introduktion

”Alla barn har rätt till lek, fritid och vila” (Unicef, u.å.).

Rätten till lek och fritidsaktivitet blev genom barnkonventionen till en mänsklig rättighet, och är något som många av oss i Norden tar för givet. Ute i samhället finns det ett flertal aktörer som arbetar med att förse barn och ungdom med ett brett spektrum av fritidsaktiviteter. Den organiserade idrotten har länge haft en central roll i detta arbete. Man beräknar att ca 93% av alla norska barn och unga någon gång har varit aktiva innanför den organiserade idrotten genom barndomen (Ungdata, 2018). Detta ger den organiserade idrotten en otroligt central roll för barn och unga i det norska samhället idag. Strävan efter att rekrytera så många som möjligt innanför idrotten, har sitt ursprung i en filosofi där idrotten anses som en viktig del av samhällsuppbyggnaden. Idrotten står central bland annat i arbetet med att utjämna sociala och geografiska skiljelinjer (Strandbu, Gulløy, Andersen, Seippel & Dalen, 2017). Men också för att säkra att samtliga barn och unga inkluderas och får en form för tillhörighet. Initiativ för att säkra social inkludering under uppväxten är förankrat i ett socialt investeringsperspektiv. Där investeringar i barn och ungas uppväxtvillkor anses som en viktig samhällsatsning på lång sikt. Genom att inkludera barn i olika sociala aktiviteter, däribland idrotten, utvecklar barnen en form för social kompetens som är essentiell för att klara sig i samhället på sikt (Fløtten & Hansen, 2018). Därför är det både viktigt för idrotten, men även för samhället som helhet att få med alla individer på laget.

Till trots för en idrottspolitisk vision om idrottsglädje för alla, verkar det existera ett gap mellan idrottsdeltagandet bland barn och unga med majoritets- respektive minoritetsbakgrund (Ødegård, Bakken & Strandbu, 2016). Forskningen har presenterat och diskuterat ett flertal faktorer såsom: stora krav till föräldrainvolvering och höga kostnader, som möjliga orsaker till detta (Strandbu, et.al. 2017). Siffror pekar idag på att antal barn som växer upp i hushåll med ihållande låga hushållsinkomster ökar, och denna ökning ser ut att vara störst bland barn med invandrarbakgrund (Statistisk sentralbyrå, 2019). Därmed finns det en stor anledning till mobilisering av handlingskraft, för att säkra att alla barn inkluderas på samma villkor. I Norge idag finns det ett flertal organisationer som jobbar för att inkludera barn och ungdom från låginkomstfamiljer in i olika fritidsaktiviteter. Rädda barnen är en av dessa varav man i

projektet ”En god nabo” jobbar särskilt med att säkerställa barns rätt till lek och fritid (Redd barna, 2018). De frivilliga i projektet bidrar med nära kontakt och tät uppföljning av familjerna. Målet är göra barnen bekanta med sin närmiljö samt att inkludera dem i olika fritidsaktiviteter. På detta sätt utgör frivilligheten och den organiserade idrotten två viktiga aktörer för att inkludera dessa barn i samhället.

Den organiserade idrotten kan på många sätt ses som ett autonomt fält, som ställer en del krav i förhållande till vem som har möjlighet att delta och inte. Denna problematik kan förstås i ljus av Bourdieus fältteori, där idrottsfältet ställer stora krav till det som Bourdieu omtalar som ekonomiskt, kulturellt och socialt kapital (Østergaard, 2011). Utifrån detta perspektiv kan de frivilliga i Rädda barnen och ”Den gode nabo” förstås som en extern form för kapital som är nödvändig för dessa barns deltagande i lokala idrottslag. I denna studie önskar jag därför att skapa en förståelse för hur de frivilliga upplever sin roll i inkluderingsarbetet. Samt belysa vilka former för kapital som de frivilliga upplever som primära för få med dessa minoritetsfamiljer i den organiserade idrotten. I tillägg riktas fokus på vilken form för kapital som de frivilliga själva menar att de kan bidra med i sitt arbete. Utifrån detta är följande två problemställningar utformade och ska diskuteras närmare:

Hur upplever de frivilliga i Rädda barnens projekt ”En god nabo” idrotten som ett fält för inkludering av barn med flyktingbakgrund?

Vad kan de frivilliga bidra med för att inkludera dessa barn i idrottsfältet?

Anledningen till valt fokusområde beror dels på ett personligt engagemang i Rädda barnen som organisation. Som en del av frivillighetsmiljön i Trondheim har jag insett att de frivilliga innanför detta projekt besitter en unik information kopplat till de utmaningar som många nyinflyttade familjer i Norge står inför. Målet med studien är därför att undersöka hur de frivilliga uppfattar idrottens inkluderingsarbete, och vad de anser som viktigt för att möjliggöra idrottsdeltagandet bland dessa barn och unga. Förhoppningen är att denna studie vill ge en värdefull insyn i det inkluderingsarbetet som utförs bland frivilliga och i idrottslagen idag. En insyn som kan bidra med viktig information i förhållande till Rädda barnens arbete vidare och för att inspirera flera aktörer till att bidra i inkluderingsprocessen.

2 Rädda barnen och projektet ”En god nabo”

2.1 Om projektet ”En god nabo”

Rädda barnen är en religiös- och partipolitisk obunden organisation som arbetar för barns rättigheter på både global, nationell och regional nivå (Redd barna, 2019). I dokumentet ”barnpolitisk plattform” riktas särskilt fokus mot barns rätt till goda levnadsvillkor och inkludering (ibid.). Barn som växer upp under dåliga levnadsvillkor med låga hushållsintäkter, deltar i mindre grad på fritidsaktiviteter jämfört med familjer med höga hushålls intäkter (Statistisk sentralbyrå, 2019). I förbindelse med detta har Rädda barnen utvecklat flera olika interventioner som ska bidra till att förbättra levnadsvillkor och inkludering för de mest utsatta barnen i samhället. Projektet ”En god nabo” går ut på att underlätta övergången in i det norska samhället för nyligt bosatta flyktingfamiljer. Fritidsaktiviteter anses vara en viktig arena för att finna nya vänner, uppleva mästring och att lära sig det norska språket. De frivilligas arbete går därmed ut på att stärka familjernas relationer och kopplingar till närområdet (Redd barna, 2018). Huvuduppgifterna består av: söka upp och kontakta aktuella idrottslag, starta upp aktivitet med barnen samt bidra till att etablera goda rutiner hos familjen för att upprätthålla denna aktivitet på sikt. Ett viktigt bidrag är också att informera föräldrarna om de förpliktelser som idrotten medför.

2.2 Evaluering av Rädda barnens arbete med nyligen bosatta familjer

I en tidigare rapport har man sammanställt och analyserat arbetet med Rädda barnens projekt ”En god nabo” i Bergen och Oslo (Haugen, Paulsen & Berg, 2015). Genom kvalitativa intervjuer har forskarna fokuserat på tre olika huvudområden: Familjernas, de frivilligas och kommunanställdas erfarenheter med projektet. Rapportens mål var bland annat att undersöka vilken betydelse projektet har haft för att stärka deltagandet i olika fritidsaktiviteter. Det som omtalas som unikt för projektet ”En god nabo”, är den nära kontakt som utvecklas mellan de frivilliga och familjerna. Framförallt då de frivilliga gör regelmässiga hembesök till familjerna och kommer nära in på deras vardag och privatliv. Något som skapar både en trygghet och kontinuitet bland familjerna.

Rapporten lyfter fram ett flertal punkter som anses vara särskilt vällyckade. Bland annat konkluderar man att interventionen bidragit till att både barnen och föräldrarna i projektet, har *utvidgat sina sociala nätverk*. Många av barnen och föräldrarna har utökat sina sociala nätverk genom interaktion i förbindelse med fritidsaktiviteterna. Dessutom har det nära

samarbetet som försiggår mellan de frivilliga och familjerna, anses som särskilt värdefullt, då det bidragit till att etablera goda och trygga relationer. Något som i sig själv anses som värdefullt då det att enbart känna någon kan bidra till en känsla av att man känner sig mer integrerad i samhället (ibid).

En annan viktig faktor som lyfts fram i studien, är att de frivilliga bidrar till att förmedla *kunskap om praktiska och vardagliga göromål* som ofta tas för givet (Haugen, et.al., 2015). Några praktiska exempel som nämns är bland annat hur man: upprättar ett e-postkonto, betalar räkningar, anmäler barn på aktiviteter, betalar en bussbiljett eller hur man enklast ska orientera sig i närmiljön. Här benämns de frivilliga som en viktig resurs som är anses som enkla och lättillgängliga att vända sig till.

En tredje faktor som rapporten fokuserar på är möjligheten till att få *ekonomiskt stöd*. Detta beskrivs som direkt avgörande för att dessa barn ska ha möjligheten att starta med- och upprätthålla fritidsaktiviteten. Frivilliga i projektet har spelat en viktig roll för att bland annat finna relevant information om: vilka ekonomiska stödprogram som finns i kommunen, hur stora summor man kan få täckt innanför vissa idrotter, samt vad Rädda barnen kan bidra med för att täcka kostnader för utrustning. De har därmed i stor grad bidragit med att ordna upp det praktiska runt de ekonomiska frågorna.

3. En introduktion till Bourdieus fältteori

Pierre Bourdieu (1930-2002) var en fransk sociolog som vigde stora delar av sitt liv till empiriska studier av det franska samhället (Østergaard, 2011). På 60-talet påbörjade Bourdieu sin analys av det franska folkets olikheter när det kom till smak innanför kultur, mat, sport och konst. Bourdieu utgick från en relationell förståelse av den sociala verkligheten i sin sociologi. Han argumenterade för att vår sociala omgivning kan delas in i olika fält, och att relationer mellan dessa står centralt för att förstå vår sociala omgivning. Genom att fokusera på ett socialt fenomen, och dess relationer till andra sociala fenomen, får man en unik inblick i hierarkiskt uppdelade dominansrelationer i samhället (ibid.).

Bourdieu utvecklade i sitt arbete flera centrala begrepp som etablerat sig innanför sociologin. *Fält-begreppet* är ett av dessa (Østergaard, 2011). Tanken är att det moderna västliga samhället består av flera autonoma fält. Dessa fält kan ses som egna sociala universum med interna logiker och krav. Varje enskilt fält ställer specifika krav till olika resurser. Därmed

föregår en ständig kamp där olika agenter strävar efter att upprätthålla eller förändra de kapitalformerna som anses som värdefulla innanför det specifika fältet (ibid.). Dessa resurser, kallat *kapitalformer* enligt Bourdieus terminologi, är fältspecifika och kan variera i stor grad. Agentens styrka och inflytande i ett givet fält beror därmed på vilka resurser agenten besitter (ibid). Idrotten kan argumenteras för att vara ett fält i sig själv som består av en intern logik och spelregler som man som utövare måste förhålla sig till. Bland annat är ramverket för den organiserade idrotten uttryckt i styrningsdokument ”*Idretten vil!*” Som bland annat lägger fokus på riktninglinjer och regelverk som sätter premisser för deltagandet i bredd och toppidrotten (Norges idrettsförbund, 2019). Dessutom pågår en ständig konkurrens om vilka gällande kapitalformer som har störst värde innanför idrottsfältet. Exempel på attraktiva kapitalformer innanför idrotten kan exempelvis vara: idrottskapital, bestående av både fysiska färdigheter eller kunskap till föreningslivet (Østergaard, 2011), kunskap innanför idrottsvetenskap, personlig erfarenhet av idrott på elitnivå eller ekonomiskt kapital.

I Bourdieus sociologi kan kapitalformer förstås som allting som kan användas och utnyttjas som en resurs innanför ett givet fält (Østergaard, 2011). Bourdieu beskriver primärt tre kapitalformer i form av: ekonomisk, kulturell och socialt kapital (ibid.). Ekonomiskt kapital ses på som materiella tillgångar i form av pengar och andra finansiella resurser. Kulturellt kapital omfattar till exempel utbildningsnivå och förmågan att behärska olika kulturella koder. Socialt kapital handlar om tillgång och styrka i de sociala nätverk man har i sin omgivning. I tillägg till dessa tre primära kapitalformer beskriver Bourdieu även en fjärde form för kapital som han kallar för symboliskt kapital. Detta beskrivs som en överordnad kapitalform som kan konverteras till andra valörer. Symboliskt kapital i sig själv har inget värde, men är fältspecifikt. Det som därmed anses som en resurs av majoriteten i ett fält, har ett litet värde i ett annat fält (ibid). Symboliskt kapital kan också vara en form för ingrott kapital, eller *habitus* för att referera till Bourdieus egen terminologi. Begreppet ger framförallt en koppling på hur medfödda egenskaper och yttre omständigheter påverkar agentens tillgång till olika former för resurser och fält. Ett exempel på detta kan vara kön eller etnicitet. Habitus refererar till hur de omständigheter man växer upp i, både i förhållande till uppfostran och utbildning, internaliseras både på ett kroppsligt och kognitivt plan. Dessa internaliserade strukturer agerar som dispositioner för individens sätt att tänka och agera (ibid.).

3.1 Den organiserade idrotten som ett fält för inkludering

Just idrotten har benämnts som en viktig aktör för inkluderingsarbetet i det norska samhället. Begreppet inkludering syftar till en demokratisk process för att främja människors rättigheter lika värde, och för att tillvarata den mångfald som finns i samhället (Specialpedagogiska skolmyndigheten, 2018). Inkludering handlar därmed om att höra till, att få vara med och känna att man är en del av gemenskapen. Motsatsen till detta är exkludering: dvs en uteslutning från gruppen och gemenskapen. På Norges idrottsförbund står arbetet med inkludering centralt på agendan, med en vision om idrottsglädje för alla. Förbundet har som mål att idrotten ska spegla mångfalden som vi finner ute i samhället. Man önskar att idrotten ska fungera som en samlande kraft på både en lokal och nationell nivå (Norges Idrettsforbund, u.å. a).

Till trots för sin ambitiösa målsättning om ”idrottsglädje för alla”, konkluderar förbundet att man per idag inte klarar att spegla den mångfald i samhället som man önskar (Norges idrettsforbund, u.å. a). Forskning visar bland annat att det existerar ett gap i idrottsdeltagandet mellan barn med majoritets- respektive minoritetsbakgrund (Bakken, 2019). Siffrorna visar att 79% av barn med norskfödda föräldrar är, eller har varit aktiva i den organiserade idrotten. Motsvarande siffra för barn med invandrarföräldrar är 61% (ibid.). Man ser även skillnad i antal barn som aldrig varit delaktiga i idrotten. I kategorin ”barn med norskfödda föräldrar” är denna siffra 6%, medans antalet är hela 25 % för barn med invandrarföräldrar. Minoritetstjejer ser ut att i större grad exkluderas från idrotten. Hela 32% av flickor med invandrarföräldrar har aldrig varit med i den organiserade idrotten. Motsvarande siffra för flickor med norskfödda föräldrar är 6%. Man finner även dessa skillnader mellan pojkar med olika bakgrund, om än inte lika stora (ibid).

På bakgrund av denna forskning i kombination med Bourdieus teorier, kan vi förstå den organiserade idrotten som ett eget socialt fält. I detta specifika fält ställs det särskilda krav till de agenter som önskar att ingå och hävda sig innanför idrottsfältet. Med andra ord ställs det krav till specifika former för kapital för att möjliggöra idrottsdeltagandet. Forskningen har bland annat fokuserat på:

Ekonomiska betingelser för idrottsdeltagande:

Att delta i den organiserade idrotten är inte gratis. Man har därför undersökt om idrottsdeltagande har kommit till att bli en klassfråga. Man ser tydliga tendenser att barn och ungdom från familjer med hög socioekonomisk status i större grad deltar i idrotten. I

jämförelse med barn från familjer med låg socioekonomisk status (Bakken, 2019). Studier i Trondheim har visat att socioekonomisk bakgrund har lite att säga för själva rekryteringen till idrotten. Det kan däremot vara direkt avgörande för att upprätthålla idrottsdeltagandet. Framförallt då ungdom med minoritetsbakgrund i större grad ser ut att sluta med idrotten på sikt (Myrli & Mehus, 2015).

Ett flertal studier har belyst problematiken runt ekonomiska barriärer för idrottsdeltagande (Oslo Economics, 2020; Strandbu, et. al, 2017). Höga kostnader för idrottsdeltagande är kopplat till utrustning, medlemsavgifter och andra tilläggsavgifter såsom arrangemang i form av cuper och träningsläger. I studier som gjorts ser man att genomsnittet för idrottsdeltagande för 9 åringar är ca 3600kr och motsvarande siffra för 15-åringar är 9600kr. Man kan snabbt räkna ut att familjer som har flera barn därmed har höga kostnader kopplat till idrottsdeltagandet. Man ser även att dessa kostnader ökar i takt med att barnen blir äldre. Kostnaderna för idrottsdeltagande ser ut att vara genomgående högre i storstäderna och kommunerna i nära anknytning till dessa (ibid.). Något som i sig är problematiskt då majoriteten av invandrarbefolkningen bor i storstäderna Oslo, Bergen, Stavanger och Trondheim (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, 2019).

Sociala betingelser för deltagande:

Föräldrar och vänner har visat sig spela en viktig roll för barns deltagande i idrotten. I en studie fann man att runt 30% av medlemmarna rekryterades till idrotten via vänner som redan var medlemmar (Seippel, 2002). Att ha ett socialt nätverk av vänner ser därmed ut att spela en viktig roll för att komma sig in i idrotten. Förutom vänner ser även föräldrars kapacitet ut att spela en viktig roll. Ett högt *krav till föräldrainvolvering* kan vara en av faktorerna som förklarar skillnaden i idrottsdeltagandet bland minoritets- och majoritets ungdomar (Strandbu, et. al., 2017). Framförallt då föräldrar förväntas bistå med transport till och från träning, samt att arbeta frivilligt för att bidra till att klubbarna får in pengar i föreningskassan. Detta kan anses vara särskilt problematiskt i NIF:s största medlemsgrupp, barnidrotten, där barnen är beroende av att föräldrarna har möjlighet att följa dem till och från träning (ibid). Samtidigt visar tendenser att idrotten i större grad verkar lyckas med att sysselsätta barn medans ungdomar tenderar att hoppa av (Bakken, 2019). Något som kan peka på att idrotten har lyckats tillrättalägga och underlätta deltagande för yngre barn, medans ungdomsidrotten ställer andra typer av krav till såväl ungdomens som familjens kapacitet.

Förutom att bidra rent praktiskt, spelar föräldrarna en viktig roll som rollmodeller och för att socialisera barnen till fysisk aktivitet. Föräldrar ses som primära socialiseringsagenter som överför egna normer, värderingar och föreställningar till sina barn. Dessutom anses dom som viktiga rollmodeller för barnens framtida handlingsmönster (Frønes, 2013). Studier har bland annat visat att vuxna med hög socioekonomisk status generellt har mer positiva hållningar till sunda val och att främja egen hälsa (Samdal., Mathisen., Torsheim., Diseth., Fismen., Larsen & Årdal, 2016). Något som i slutändan också påverkar deras beteende, då de ser ut att båda äta bättre och träna mer jämfört med vuxna med låg socioekonomisk status. Man ser även att fysiskt aktiva föräldrar, fysisk aktivitet tillsammans med föräldrar och föräldrarnas stöd (i form av transport och utrustning) har stor betydelse för barnens aktivitetsnivå (ibid.).

Kulturella betingelser för deltagande:

Den organiserade idrotten står starkt i det norska samhället. Därmed blir kunskap och kännedom till den norska organisationsstrukturen viktig för att bli en del av idrotten. Detta begränsas till stor del av olika språkbarriärer. Basala språkkunskaper är avgörande för att förmedla kommunikation mellan idrottslagen och familjerna, och för att föräldrarna ska kunna följa upp barnen i aktiviteterna (Haugen, et.al, 2015). Forskare har även påpekat att just den *nordiska organisationsstrukturen*, framstår som oklar och främmande för många av landets invandrare (Strandbu, 2002). Detta visar sig genom bristande kunskap runt olika anmälningsprocesser. Men även genom dålig kännedom till organisationens fundament, som till stor del bygger på frivilligt arbete och ”dugnads insats” från vårdnadshavare (ibid.). Organiserad idrott i Norge kan på många sätt upplevas som olik den spontana idrotten som många har erfarenhet med från hemlandet. Både i förhållande till struktur, klädeskoder och könsroller. Tidigare studier har bland annat undersökt hur religion påverkar kvinnors idrottsdeltagande (Strandbu, 2002; Walseth, 2004). Där man poängterat att den norska synen på kvinnorollen många gånger kan vara väsentligt olik den familjen är van med från hemlandet (Strandbu, 2002). Detta medför problem innanför vissa idrotter. Framförallt då kvinnor innanför vissa religiösa miljöer inte önskar att delta i idrott om pojkar eller män är närvarande (Walseth, 2004).

Fältspecifika betingelser för deltagande:

Man kan argumentera för att idrotten utgör ett eget socialt fält som ställer särskilda krav till ett fältspecifikt idrottskapital (Østergaard, 2011). Man kan tala om två former för kapital som har särskilt högre värde innanför idrottsfältet: kroppsligt kapital och föreningskapital. Många barn startar med organiserad idrott redan i småbarnsåldern. Genom att introduceras för

idrotten på ett tidigt stadiet utvecklar man färdigheter som resulterar i en viktig form för idrottskapital (Østergaard, 2011). Både i form av såväl motoriska, tekniska, fysiska och psykologiska färdigheter. För den som saknar det nödvändiga idrottskapitalet kan man involvera sig i andra uppgifter i föreningen såsom: tränare, funktionär eller liknande. På så sätt tillägnar man sig ett föreningskapital som också har ett högt värde i idrottsfältet. Att förvärva nödvändigt idrottskapital tidigt i livet, verkar också sätta en del premisser för ens förhållande till idrotten som vuxen. I en dansk studie undersökte man fysiskt inaktiva vuxna och deras tillgång till idrottsfältet (Østergaard, 2011). Man konkluderade med att individernas avsaknad av idrottsligt kapital gjorde detta samarbete omöjligt. NIF själva påpekar att det ofta är utmanande för minoritetsungdomar att komma in i idrotten när man inte har erfarenhet sen tidigare. Framförallt då jämnåriga har många års försprång med träning i bagaget (Norges idrettsforbund, u.å. a)

4. Metod

I denna del görs en sammanställning av olika metodiska val som har tagits för att på bästa sätt besvara problemställningarna. Bland annat i förhållande till val av forskningsstrategi, urval av informanter, samt utformning och evaluering av den framställda intervjuguiden. I tillägg reflekteras det runt forskarens egen roll i detta projekt, och vilka etiska riktninglinjer som har präglat detta arbete.

4.1 Vetenskapsteoretiskt grundlag och val av metod

Valet mellan en kvantitativ eller kvalitativ forskningsstrategi, anses som särskilt viktigt då detta utgör grunden för en viktig vetenskapsfilosofisk utgångspunkt (Ringdal, 2016). En kvalitativ tillnärmning arbetar utifrån en tanke om att det inte enbart finns en sann verklighet, men att omgivningen består av flera verkligheter konstruerat av flera olika individer (Lincoln & Guba, 1985 i Nesse, 2016). Det kvalitativa arbetet präglas av en närhet till det fenomen man studerar, och att analysera ett fåtal enheter på djupet. Essensen är att finna de egenskaper och karaktäristiska drag, med andra ord det unika, vid de sociala fenomen som studeras (Thagaard, 2018). Kvalitativ forskning är därmed utformat för att söka efter mening och förklaringar till olika sociala fenomen, med utgångspunkt i att den sociala världen konstrueras genom individers aktiva handlingar (ibid).

I denna studie är målet att kartlägga de erfarenheter som Rädda barnens frivilliga har gjort sig med idrottens inkluderingsarbete. I problemställningen ligger det en betoning i begreppet ”erfarenheter” som i högsta grad är präglad av subjektivitet. Målet blev därmed att lyfta fram de frivilligas unika erfarenheter innanför projektet, samt att finna fram till essensen i dessa upplevelser. Genom att få inblick i frivilligas erfarenheter och reflektioner runt dessa konstrueras en ny form för kunskap genom att sätta ord på dessa och tilldela dem en form för mening. Tidigare studier som har undersökt projektet ”En god nabo” har utgått ifrån en kvalitativ metod, med fokus på ett fåtal informanter i form av frivilliga, familjer och kommunanställda (Haugen, Paulsen & Berg, 2015). Med hänsyn till tidigare forskning och med den rådande problemställningen, föll därför valet på en kvalitativ forskningsstrategi. Närmare bestämt en Case studie på projektet ”En god nabo” i Trondheim. Casestudier kan beskrivas som en form för forskningsdesign som bygger på ett fåtal caser, eller analysenheter, som ofta består i specifika individer, familjer, organisationer eller bedrifter (Ringdal, 2016). Dessa studier genomförs som regel genom intervju eller observation. I denna studien var jag intresserad att få fram de erfarenheter som de frivilliga har förvärvat sig över en längre tid, där egna reflektioner runt dessa var essentiella. Därmed blir observation av de frivilliga i fältet inte särskilt givande. Valet föll därför på en datainsamling i form av djupintervjuer.

4.2 Intervju och reflektionslogg

Under en kvalitativ intervju önskar forskaren att träda in i subjektets verklighet och kartlägga informanternas meningar, erfarenheter och hållningar (Tjora, 2017). Dessa intervjuer kan genomföras med olika grad av struktur. Intervjuer med låg struktur framstår som en vanlig dialog utan styrning, medan hög grad av struktur består av frågor med stängda svarsalternativ (Bjørndal, 2011). En semistrukturerad intervju placeras mittemellan dessa, där man utformar frågor med öppna svarsalternativ på förhand. Dessa typer av intervjuer kännetecknas vid att man utgår från några centrala teman som utarbetats på förhand. Därefter ställer man öppna och flexibla frågor, som gör det möjligt att gå i djupet på flera olika teman. Genom att hålla frågorna öppna får man möjlighet att gå in på oväntade infallsvinklar och teman som kan dyka upp längst vägen (ibid.). För forskarens del blir det naturligt att föra dialogen under intervjun, samtidigt som det är viktigt att ge rum för informantens egna meningar. Genom att låta informanten prata fritt öppnar man upp för en alternativ konstruktion av verkligheten, samtidigt som forskare styr samtalet till relevanta teman. Under denna dialog skapas så en intersubjektiv kunskapsbildning mellan informant och forskare.

Efter varje genomförd intervju har det även skrivits logg. Något som man innanför antropologin kallar för ”*thick descriptions*” (Geertz 1973 i Bjørndal, 2011). På detta sätt får man tillfört rika beskrivningar runt det som har hänt, och placerar intervjun in i en kontext. Genom att kombinera intervju med logg skapas levande föreställningar om det som diskuteras (Bjørndal, 2011). På så sätt blir data och informant tätare sammanvävt. Något som också har underlättat analysprocessen, då texten i intervjun blivit mer levande.

4.3 Tillgång på fält och urval

Som en del av frivillighetsmiljön i Rädda barnen har jag under en tvåårsperiod utarbetat en viss grad av kontaktnätverk innanför organisationen. Speciellt innanför projektet ”En god nabo”. Arbetet som görs i ”En god nabo” föregår i par där största delen av tiden spenderas hemma hos familjerna eller ute i aktivitet. Som regel arrangeras några möten per år där frivilliga har möjligheten att mötas och dela erfarenheter med varandra. I tillägg arrangeras det andra former för evenemang där frivilliga kan mötas (sociala dagar, kurser etc.). I mitt arbete har jag därmed fått en god insikt i organisationens struktur, men även fått inblick i vilka frivilliga som kan bidra med nyttig information. Majoriteten av de frivilliga i ”En god nabo” är studenter och därmed föregår en jämn genomströmning av människor. Därmed blev det extra viktigt att få tag på informanter som har längre erfarenhet (minimumkrav 1 år) med projektet.

Deltagarna i denna studie har blivit utvalde baserat på ett *strategiskt urval*. Detta innebär att man systematiskt kontaktar personer med egenskaper eller kvalifikationer som är strategiska för problemställningen (Thagaard, 2018). I en intern sluten Facebookgrupp finns det per idag registrerat 48 medlemmar i Rädda barnens projekt ”En god nabo” i Trondheim. Efter diskussion med rådgivare på Rädda barnen kom så ett förslag på 17 aktuella kandidater. Där samtliga är aktiva innanför projektet och som har minst ett års erfarenhet. I processen med kontaktetablering blev ett informationsbrev med studiens syfte publicerat på ”En god nabos” interna Facebooksida (se bilaga 1). På grund av lite respons på denna post blev aktuella representanter kontaktade individuellt via Messenger. Av dessa sjuutton kandidater fick jag tag i sex informanter. De frivilliga hade alla olik bakgrund både i förhållande till kön, ålder, yrkesstatus, lokal anknytning etc. Av de sex informanterna var fem kvinnor och en man. Något som också representerar frivilliggruppen som helhet då manliga frivilliga utgör ca 10%

(5 av 48 medlemmar) i ”En god nabo”. Fyra av de tillfrågade var studenter och två i fullt jobb. Ingen av de frivilliga var ursprungligen från Trondheim.

4.4 Utformning och genomförande av datainsamling

På förhand av datainsamling gjordes ett flertal tilltag för att säkra data av god kvalitet. På förhand av intervjuerna, utarbetades en intervjuguide med särskilt fokus på ett fåtal centrala teman. För att säkra god kvalitet i intervjun blir formulering på dessa frågor avgörande (Bjørndal, 2011). Bland annat bör man reflektera över huruvida frågan är relevant för problemställningen, om frågan är klar eller tvetydig och om frågan är ledande eller laddad (ibid.). Dessa punkter har varit centrala i utformandet och är en anledning till att många frågor är formulerade med ”*Kan du berätta...*”, ”*Hur upplever du...*”, ”*Vad menar du...*”. På så sätt ställer man en öppen fråga som ger informanten möjlighet att sätta egna ord på sina erfarenheter. Huvudstrukturen i guiden består av de frågor som anses som centrala teman för att besvara problemställningen (Thaagard, 2018). I denna intervjuguide har jag tagit utgångspunkt i Bourdieus fältteori med fokus på olika typer för kapital som kan tänkas påverka inkludering i idrottsfältet. Frågor utarbetades med hänsyn till de primära kapitalformer som nämns i Bourdieus fältteori nämligen: social, kulturell, ekonomiskt och symboliskt kapital (Østergaard, 2011). Mina tidigare erfarenheter som frivillig har också varit med och format intervjuguiden. Saker som jag själv har upplevt som utmanande, så som: att finna relevant information om idrottslag, att kommunicera både med familjerna och idrottslagen och att få information om olika ekonomiska ordningar (tilskuddsordningar). Med dessa frågor önskade jag att få en nyanserad bild av dessa teman, för att se om dessa var genomgående hos fler av de frivilliga.

För att säkra intervjuer av god kvalitet, är man beroende av att etablera tillit mellan forskare och informant (Tjora, 2017b). För att skapa en trygg atmosfär bör intervjun inledas med enkla frågor, ofta kopplat till bakgrundsinformation (Bjørndal, 2011). Genom att inleda med en enkel och öppen start blir det enklare för informanten att börja prata. På så sätt blir det också enklare att komma in på mer komplicerade eller kontroversiella frågor senare (ibid.). För att etablera en trygg relation har jag i starten av intervjun antagit rollen som ”frivillig”. För att få informanten att tala fritt har jag inlett mötena med oformella samtal om vardagliga teman. Vid intervjuens start har jag därefter prövat att övergå till en mer objektiv roll som forskare. Samtliga intervjuer har inletts med att informanten får berätta fritt om sin roll som frivillig i

”En god nabo”. Detta var ett medvetet val för att skilja på min subjektiva och objektiva roll i projektet. Som frivillig har jag min egen uppfattning om vad arbetet går ut på, därmed riskerar jag att ha förutbestämda meningar och ta många saker för givet.

Att etablera en trygg och avslappnad stämning är avgörande för att föra ett bra samtal (Tjora, 2017b). Därmed kan det vara bra att låta informanterna själva välja var intervjun ska äga rum (ibid). För att tillmötesgå informanterna lät jag dem själva komma med förslag på tid och mötesplats. Första intervju genomfördes på kvällstid i Rädda barnens kontor i Trondheim. På så sätt fick vi mötas på vår gemensamma ”arbetsplats” utan störningsmoment utifrån. Andra och tredje intervju genomfördes hemma hos de frivilliga på deras egen begäran. Fjärde och femte intervju genomfördes via videosamtal p.g.a. Covid-19.

Som huvudregel bör man använda någon form för ljudupptag under djupintervjuer (Tjora, 2017b). I detta tillfälle togs ett val att inte använda ljudupptag då detta ville begränsat informanternas valmöjligheter i förhållande till genomförandet av intervjun. Samtidigt som Covid-19 satte stopp för att använda sig av utrustning från universitetet. P.g.a. stränga krav i förhållande till sekretess och lagring valde jag därför att ta anteckningar för hand. I tillfällen där ljudupptag inte kan användas har man en begränsad möjlighet till direkt citering (ibid.). Det mesta som sades under intervjuerna antecknades i stickordsform. Medans information som ansågs som särskilt intressant citerades ordagrant. För att säkra att detta blev korrekt noterades endast korta uttalanden åt gången. Jag uppmanade informanterna att tala fritt, till trots för att jag såg mycket ned i anteckningsblocket. För att undvika att mitt skrivande inte skulle bli till en distraktion fick jag hela tiden göra selektiva val av vad som skulle antecknas och inte. Något som i stor grad påverkar datamaterialet och som jag vill diskutera vidare senare i kapitlet.

Tankar och reflektioner

Efter genomförda intervjuer har jag gjort mig några betraktningar angående vad som fungerade bra och mindre bra. Intervjuguiden visade sig vara till god hjälp för att hålla samtalet på rätt kurs. Samtidigt som vissa frågor med stor fördel hade kunnat omformulerats. Bland annat kunde frågan ”*Upplever du att barnen önskar aktiviteter efter vad deras vänner håller på med eller sådant som de själva är intresserade i?*” omformulerats då denna fråga framstår som ledande. Generellt sett menar jag att de tilltag (såsom val av mötesplats) har bidragit till att skapa ett tryggt och naturligt samtal. Framförallt då många av intervjuerna har

haft ett bra flyt och då informanterna har kommit med rika svar och reflektioner. Att anteckna för hand var en stor utmaning och är något som jag reflekterat över mycket i efterhand. Framförallt då mycket data går förlorat, och är krävande i förhållande till uppmärksamhet. Med ljudupptag hade man med fördel kunnat fokusera mer på vad som blir sagt där och då, istället för att hektiskt skriva ned viktiga poäng. Dessutom visade det sig att videosamtal medför en del utmaningar kopplat till ljud och fördröjningar. Något som kan ha påverkat flyt i kommunikationen.

4.5 Analys

Typiska kvalitativa analyser omfattar en form för kodning av det genererade datamaterialet (Grønmo, 2020). I denna kodningsprocess är det viktigt att jobba tätt med empirin. Genom att förhålla sig till en induktiv strategi, där vi undviker att komma med konklusioner och förutfattade meningar på förhand, kan vi jobba mot en empirinära kodning (Tjora, 2017b). Genom att skapa koder baserat på vad informanterna faktiskt säger, kan vi sortera dessa koder i olika kodgrupper. Dessa utgör så grunden för de olika teman som diskuteras vidare i analysen (ibid.). Koder kan bland annat bestå av citat ur datamaterialet, där målet med denna process är att finna atypiska eller generella mönster i materialet (Grønmo, 2020). De flesta koder som plockats ut har på något sätt varit relevanta i förhållande till Bourdieus fältteori. Framförallt med hänsyn till olika relevanta kapitalformer innanför idrottsfältet.

I denna kodningsprocess har jag stött på en del utmaningar då samtliga intervjuer har antecknats för hand. Mängden genererad empiri i denna studie är begränsad, något som medför en del begränsningar i förhållande till den empirinära kodningen. Dessutom föregick en form för transkribering direkt i intervjusituationen. Därmed pågick en ständig bedömning och selektering om vad som ansågs som relevant information och inte. Man kan därmed inte bortse från att denna selekteringsprocess kan ha påverkat utfallet i datamaterialet. Citat från intervjuerna har använts för att identifiera specifika betingelser kopplat till idrottsdeltagande. Några av de teman som vuxit fram och som använts i analysen är bland annat: långa uppstartsprocesser, komplicerad navigering på idrottsfältet, norska koder kopplat till idrottsutövande etc.

Med hänsyn till min egen bakgrund som frivillig och student är det svårt att bortse från egna teoretiska och empiriska förkunskaper under denna kodningsprocess. Något som i sin tur kan påverka vad man förväntar sig att finna i sin data. Innanför den kvalitativa forskningen är man

väl medveten om att fullständig neutralitet inte kan existera (Tjora, 2017b). Det är därmed viktigt att reflektera över egen förståelse och att vara öppen för att justera denna förståelse under processens gång (Repstad, 1993 se i Tjora, 2017b). Som en del av frivilliggruppen, där många är i samma ålder och situation som mig själv är det svårt att ställa sig helt utanför den kontext man studerar. Detta är också något jag varit klar över under processen, och något jag har tagit hänsyn till vid analysen av intervjuerna.

4.6 Validitetsbetraktningar

Kvalitetsbedömning

Tre kriterier som används för att indikera goda kvalitativa data är: giltighet, pålitlighet och generaliserbarhet (Tjora, 2017a). *Giltighet* refererar till ett logiskt sammanhang mellan projektets utformning och fynd, och är direkt kopplat till de frågor man önskar att besvara (ibid.). Detta kan stärkas genom att aktivt förhålla sig till aktuella teorier/perspektiv, samt tidigare forskning som är gjort på samma tema. I denna studie har bland annat studier som studerat projektet ”En god nabo” använts som utgångspunkt och ramverk (Haugen, et al, 2015). I tillägg har olika studier använts för att belysa olika kända barriärer för idrottsdeltagandet (Myrli & Mehus, 2015; Oslo Economics, 2020; Strandbu, et al, 2017). Därmed placeras denna studie i en större kontext tillsammans med tidigare forskning på temat. Begreppet *pålitlighet* går dels på en närhet och öppenhet till det fenomen som studeras. Att vara öppen med eget engagemang, och hur detta kan komma att prägla forskningsarbetet är därmed viktigt (Tjora, 2017b). Att själv vara en del av miljön i Rädde barnen har gett värdefull kunskap och insikt i förhållande till projektet. Samtidigt som detta också har medfört en del utmaningar i förhållande till att hålla analytisk distans till datamaterialet.

Att kunna *generalisera* fynd som gjorts i en studie, är både ett explicit och implicit mål innanför samhällsforskningen (Tjora, 2017a). Genom att lyfta blicken från egen forskning, kan vi överväga huruvida våra fynd kan överföras och göra sig gällande för liknande caser i omgivningen. *Naturalistisk generalisering* handlar om att man genom transparens i forskningen, ska ge läsaren möjligheten att själv avgöra huruvida fynden kan göra sig gällande för läsarens egen forskning (Stake & Trumbull, 1982 se i Tjora, 2017a). *Moderat generalisering* syftar till att forskaren systematiskt bör beskriva vilka övriga tider, platser och situationer som resultaten från forskningen vill kunna göra sig gällande i (Payne & Williams, 2005 se i Tjora, 2017a). Tidigare studier som undersökt projektet ”En god nabo” har fokuserat på arbetet som gjorts i Oslo och Bergen. Genom att jämföra fynd från dessa studier, med fynd

från denna studie bidrar det till att stärka studiens generaliserbarhet. Framförallt då man kan dra några paralleller mellan de fynd som gjorts, till trots för att studierna har genomförts på olika platser och tidpunkter. Därmed kan en tänka sig att liknande fynd kan upptäckas vid studier av ”En god nabo” projektet i andra delar av landet.

Forskarrollen

Att skilja på rollen som forskare och frivillig har varit en stor utmaning i detta projekt. På samma sätt som detta har gett en stor fördel är det också en del problematik kopplat till just detta. ”Biased view-point effect” är ett välkänt fenomen där forskaren riskerar att tolka informanternas information utifrån egna förutfattade meningar och antagningar. Detta kan ske i form av att man medvetet eller omedvetet väljer ut citat som förstärker forskarens förutfattade idé om hur denna verklighet ser ut (Ringdal, 2016.). Något som gör att data i slutändan tas ur sitt samband och den verklighet som informanten har beskrivit. I ett försök att undvika detta problem har frågorna formulerats på ett så öppet sätt som möjligt, där informanterna har haft möjlighet att prata fritt. Framförallt för att undvika att ”leda” dem in i svar som överensstämmer med mina egna tankar och uppfattningar som frivillig. Att reflektera över och vara medveten om dessa två roller är också essentiellt för att skapa en analytisk distans och samtidigt öka trovärdigheten till materialet.

Etiska reflektioner

Principer om informerat samtycke, konfidentialitet och att informera om konsekvenserna av deltagandet i studien är viktiga etiska riktninglinjer i all forskning (Thaagard, 2018). I förhållande till informerat samtycke, har det i tråd med NSD:s riktninglinjer utarbetats ett samtycke-schema som informanterna fick läsa och signera före påbörjad intervju. I samtyckeschemat framkom information gällande syftet med studien, hantering av personliga upplysningar och garanti om anonymitet samt deltagarnas rättighet att när som helst dra sig ur studien. I förhållande till konfidentialitet har data avidentifierats genom att använda pseudonymer i form av bokstäver istället för namn. För att säkerställa deltagarnas anonymitet har inga namn på varken frivilliga eller familjer skrivits ned i samband med genomförandet av intervju. I förhållande till konsekvenser av att delta, så är det två dimensioner att reflektera över i detta fall. Både de frivilliga personligen, men även de familjer som de frivilliga har varit i kontakt med via sitt arbete. För att även beskydda familjerna som detta arbete till viss del omfattar har en del tilltag gjorts. Bland annat gör anonymisering av frivilliga att det inte är

möjligt att koppla dessa direkt till familjen. I tillägg har familjer anonymiserats genom att undvika information om namn och bosättningsområde.

5. Diskussion

I denna diskussionsdel ska vi gå närmare in på hur de frivilliga upplever idrotten som ett fält för inkludering av barn med flyktingbakgrund. Tidigare forskning som presenterats har belyst olika betingelser som anses som extra viktigt för idrottsdeltagande. Med särskilt fokus på ekonomiska, sociala, kulturella och fältspecifika betingelser. Det anses som viktigt att både fokusera på vad idrottsfältet gör som fungerar bra. Men också att sätta fokus på olika barriärer som gör inkludering i idrottsfältet till en utmaning.

5.1 Socialt kapital och sociala betingelser för idrottsdeltagandet

Betydelsen av vänner och sociala nätverk

Idrotten fungerar på många sätt som en social arena med möjlighet för att få nya vänner och utvidga sitt sociala nätverk. Förutom att utveckla nya vänskaper, kan också existerande vänner spela en viktig roll för att komma in i ett organiserat idrottslag. Många barn och unga kommer i kontakt med idrotten med hjälp av vänner som redan är medlemmar (Seippel 2002). Några av de frivilliga beskriver att just vänner och bekanta i omgivningen ha varit en bidragande faktor till att inkludera barnen i idrotten:

[Frivillig 6]:” Familie 1 blev med på aktiviteter via andre unger i nabolaget”

[Frivillig 5]:” Ene jentas klassekamerater var veldig inkluderende og syklet for å hente henne før trening [...] den reisen til og fra treninger gir minst like mye som treningen i seg selv”

På frågan om vad som kännetecknar familjer som klarat att påbörja aktiviteter på egen hand, svarar en av de frivilliga:

[Frivillig 2]:” De har nettverk som en stor ressurs [...] De er en del av et religiøst felleskap og har en stor familie”.

Begreppet socialt kapital refererar till att se på styrkan i individens sociala nätverk och hur detta är strukturerat. Samt se på vilka resurser detta nätverk medför som kan tillgängliggöra tillgången till olika fält (Østergaard, 2011). Utifrån ovanstående citat kan man tänka sig att

sociala nätverk, vare sig det är i form av vänner eller familj, spelar en viktig roll för att komma sig in i idrottsfältet. Det blir extra tydligt att denna kapitalform är essentiell i samtal med frivillig 4. Han reflekterar runt hur det faktum att inte ha många vänner, påverkar barnens vilja till att starta med aktiviteter. Två barn från olika familjer som han arbetat med, har haft just detta problem. Bägge barnen hade relativt få vänner, och de både hade stora problem med att komma fram till vad de ville påbörja för aktivitet. Denna historia poängterar att det sociala nätverket runt bidrar till en slags naturlig ingång till idrottsfältet. Men detta gör också många av familjerna sårbara. Många har som regel ett relativt begränsat socialt nätverk jämfört med hemlandet. Samtidigt har det visat sig att föräldrarna har begränsad kapacitet att följa upp barnens fritidsaktivitet.

Begränsad föräldrakapacitet och frivilliga som förlängt socialt kapital

[Frivillig 6]:” Det kreves veldig mye av foreldrene å ha med barna i aktiviteter, [...] det forventes så mye av dem” [...] Foreldrene må igjennom mye selv som krever enormt mye”

[Frivillig 4]:” De [foreldrene] har ikke tid eller energi å sette seg inn i det norske [idretts] systemet grunnet studier eller jobb”. [...] Det er veldig mange instanser som kommer med informasjon samtidig, å sette seg inn i enda en ting på egen hånd er en stor dørstokkmil. Det er mange andre ting som skal komme på plass først.”

Att inkludera barnen i idrotten ställer stora krav till föräldrars kapacitet och involvering.

Många av de föräldrar som nyligt kommit till Norge befinner sig i en egen integreringsprocess, och prövar att finna sin plats i samhället (Haugen et al, 2015).

Föräldrarnas personliga ansvar för barnens integrationsprocess förändras drastiskt då de går från att vara asylsökande till att få uppehållstillstånd i Norge (Berg 2010 i Haugen et al 2015).

Detta är en stor utmaning som flera av de frivilliga har observerat i sitt arbete. Då tiden ofta blir knapp och föräldrar saknar kunskap för att navigera sig på det norska idrottsfältet, kan frivilliga bidra med en förlängd form för socialt kapital.

[Frivillig 5]:” Vi tok lite av den foreldrerollen både i fotball og turn. Det å møte andre foreldre og ta del i det hadde blitt en utfordring”

I detta citat ser man hur de frivilliga har bistått med en språklig kompetens, men även socialt kapital för att kommunicera och skapa kontakt med andra föräldrar på laget. Den frivilliga poängterar att familjen hade väldigt lite kunskap om olika anmälningsprocesser, hur man ska

förhålla sig till träningsstider och matcher etc. Därför ansåg det som essentiellt att ha regelbunden och noggrann uppföljning i uppstartsfasen. Förutom att bidra som ”extra föräldraresurs” har de frivilliga även tagit stor nytta av att utväxla erfarenheter och tips mellan varandra i frivilliggruppen.

[Frivillig 4]:” *Det er mange som har bodd i byen og har egne barn som deler tips som man ikke finner på nett” [...] det har vært fint å kunne bruke andres kontakter då man ikke er i det miljøet [idrettsmiljøet] selv”*

Under dessa möten kan därmed de frivilliga utnyttja varandras sociala kapital, för att komma i kontakt med relevanta klubbar. En annan frivillig nämner att hennes frivilligpartner är etablerad i Trondheim och har goda kontakter innanför de lokala fotbollslagen. Något som har varit väldigt positivt i förbindelse med deras arbete. Att ha en viss form för lokal anknytning, och att själv ha barn som deltagit i idrotten ser ut att vara ett viktigt symboliskt kapital som blir särskilt nyttig i detta arbete. Detta poängterar också viktigheten av att värva fler individer med lokal anknytning och kontaktnät in i projektet ”En god nabo”. På så sätt utökar man det kollektiva sociala kapitalet inåt i gruppen. Något som förhoppningsvis kan göra det enklare och fortare att komma igång med aktivitet för de aktuella barnen i projektet.

Aktiv insats för utveckling av socialt och kulturellt kapital

Med begränsade föräldraresurser och olika tillgång till socialt kapital kan på många sätt argumentera för att barn och unga socialiseras in i idrotten på olika sätt. Innanför ett socialiseringsperspektiv vill Bourdieus teorier om kapital fokusera på hur dessa kapitalformer påverkar barnens socialisering till idrotten, samt hur dessa lägger grunden för olika handlingsmöjligheter (Frønes, 2013). Bourdieu argumenterade för att kulturellt och socialt kapital till stor del gick i arv. Detta är också något som stämmer överens med forskning som visar att barn till viss grad verkar socialiseras till samma hållningar till fysisk aktivitet och generella aktivitetsvanor som sina föräldrar (Samdal, et al, 2016).

I en mer modern förståelse av social klass och socialisering fokuserar man mindre på arv, och desto mer på familjens aktiva insats för att ackumulera kulturellt och socialt kapital (Frønes, 2013). Man poängterar att kulturellt kapital förvärvas både genom skola och utbildning men även genom att utveckla kompetens om kulturella och sociala koder. Föräldrar eller andra signifikanta vuxna kan därmed bidra till att utveckla socialt och kulturellt kapital genom att

aktivt välja skola, fritidsaktiviteter lokalmiljöer som stimulerar till denna kompetens. I denna ackumuleringsprocess har vissa studier pekat på att aktiv familje-insats har större förklaringskraft än ”passiv” kapitalmängd och genetiska resurser (Lareau, 2003 i Frønes, 2013). Utifrån denna förståelse blir det därmed viktigare att föräldrarna ser värdet och möjligheterna som idrotten bidrar med, framför att vara fysiskt aktiva själva. På frågan om vilken inställning familjerna har haft till att få med barnen i aktiviteter, är svaret från de frivilliga mer eller mindre entydigt:

[Frivillig 4]:” Innstillingen har vært at de vil at barna skal komme ut å møte andre norske barn, de har innsett at fritidsaktiviteter er veien å gå”

Många av de andra frivilliga bekräftar att familjerna har varit väldigt positiva till att få barnen ut i aktivitet. Inte enbart på grund av den fysiska aktiviteten i sig själv. Men också för att komma i kontakt med norska barn, lära sig språket och norsk kultur. Det verkar därmed som att många av föräldrarna har förstått att idrotten kan ses som en aktivitet som bidrar till att ackumulera socialt och kulturellt kapital på flera olika plan.

5.2 Kulturellt kapital och kulturella betingelser för idrottsdeltagandet

Navigering och kommunikation: två stora barriärer

I den tidigare rapporten om ”En god nabos” arbete har det visat sig att de frivilliga utgör en viktig roll som kommunikationsförmedlare om praktiska ting i vardagen (Haugen, et al. 2015). Informanterna i denna studie målar upp en bild där många av familjerna har lite kunskap om den norska idrottsorganiseringen. Samt att många är i behov av hjälp för att kunna orientera sig innanför idrottsfältet:

[Frivillig 3]:” De er ikke vant å melde seg på ting, der de kommer fra blir man bara med”

[Frivillig 6]:” Kommunikasjon er utfordrende da familiene ikke har noen e-post [...] Det ville vært vanskelig å orientere seg på nettsider og med språket [...] Mange lag bruker apper for å informere foreldre, det ville også vært vanskelig for dem å bruke”

[Frivillig 2]:” SMS og mejl er generelt sett vanskelig. De skjønner ikke hva man skal svare på å gjøre med det”

Avsaknaden av kulturellt kapital skapar ett flertal olika barriärer i förhållande till idrottens inkluderingsmöjligheter. I detta tillfälle kan vi bekräfta, i likhet med tidigare forskning, att

många flyktingar saknar kunskap till den norska idrottsorganiseringen (Strandbu, 2002). Samtidigt uttrycker samtliga frivilliga att kommunikation mellan familjerna och idrottslagen är en stor utmaning. Något som i sin tur gör det svårt för dessa familjer att utvidga sitt kulturella kapital, och förståelse för organisationsstrukturen. Mycket av den information som går ut från idrottslagen ser ut att föregå via text. Både via hemsidor, e-post och andra applikationer. Som regel klarar föräldrarna inte att tolka innehållet i meddelanden som skickas ut, och det tar ofta lång tid att få svar. För att kunna inkludera dessa barn i idrotten, bör man kanske även se på hur man bättre kan inkludera föräldrarna. En frivillig föreslår att idrottslagen bör undersöka möjligheten för att suppleras med kommunikation på engelska. På så sätt kan man inkludera fler föräldrar med flyktingbakgrund i kommunikationsprocessen.

Kunskap till kulturella koder

Många idrotter anses ha en slags universell samlande kraft på tvärs av olika kulturer. Idrotten står starkt i norsk kultur, och i landet utövas ett flertal olika internationella sporter. Men med idrottsutövandet följer även en rad specifika kulturella koder och traditioner. Idrottsutövande i hemlandet och idrottsutövande i Norge kan visa sig att vara två olika saker. Detta är också något som ett av barnen i ”En god nabo” upplevde när han skulle starta på boxning:

[Frivillig 3]:” Han var ikke helt forberedt på de regler og det å tilpasse seg boksningen her”

De frivilliga berättar att barnet var van med att boxas i hemlandet, men att denna aktivitet till liten grad präglades av struktur och regler. De frivilliga förstod det som att boxningen i hemlandet var mer fri och mindre styrd av vuxna. Detta är ett exempel på hur idrotten som ett självständigt socialt fält påverkas av omgivande kulturella betingelser och strukturer (Ødegaard, 2011). Därmed kan det fältspecifika kapital som barnet förvärvat sig i hemlandet, inte nyttjas som en resurs i det norska idrottsfältet, där andra spelregler gör sig gällande. Att idrottskulturerna står i kontrast med varandra behöver därmed inte betyda att detta utgör ett problem eller en barriär. Men är en viktig poäng att få med sig och belysa familjerna om. I detta tillfälle utgör de frivilliga en nyckel för att introducera barnen och familjerna till det norska idrottsfältets struktur och regler. Viktigheten av att komma i tid till träning, att möta upp på träning för att få spela match och att använda rätt utrustning är bara några exempel på saker som en norrman lätt tar för givet. Men för en utomstående framstår dessa självklarheter inte alls som lika självklara.

Frivilliga som kunskapsförmedlare om det norska samhället

Att besitta kulturellt kapital omfattar att behärska de legitima och rådande kulturella koderna i ett samhälle (Østergaard, 2011). För en norskfödd person blir detta därför ett kapital man sällan tänker över och som många tar för givet. När jag frågar de frivilliga vad de menar är deras viktigaste bidrag i rollen som frivillig, svarar två av de frivilliga att kunskap till det norska systemet är essentiellt:

[Frivillig 4]:” Kunnskap om det norske samfunnet og systemet generelt, alt det som vi nordmenn tar for gitt som kan virke fremmed når du er ny i et nytt land”

[Frivillig 6]:” Å kunne være et bindeledd mellom familien og det som er tilgjengelig rundt om. Jeg tror det er verdifullt [for familiene] å ha kontakt med en lokal norsk person som kjenner samfunnet og som kan gi råd og tips”.

Till trots för god kunskap till det norska samhällssystemet blir det tydligt att idrottsfältet på många sätt sticker ut. Många av de frivilliga har själva varit aktiva inom idrotten, men få av dem har själva varit delaktiga i anmälningsprocessen. Detta exemplifierar hur idrottsligt kapital, i form av föreningskapital, har ett stort värde i denna process, jämfört med att enbart ha deltagit i idrotten själv.

Inkluderande idrott för de punktliga och handlingskraftiga

Flera av de frivilliga beskriver inträdesprocessen i idrottsfältet som en långt ifrån okomplicerad process. Ett problem som dyker upp i materialet är att många av de frivilliga pekar på att uppstartsfasen till att komma med i ett idrottslag stundtals är lång och utdragen. En del av problematiken som träder fram bland de frivilliga är att många idrottslag inte tar in barn efter påbörjad terminsstart. Något som resulterat i att många barn har fått vänta länge på att få börja den aktivitet som de så gärna har lust på. Därmed blir möjligheten till inkludering via idrotten begränsad till specifika tider på året nämligen: slutet på augusti och början på januari.

[Frivillig 4]:” Det er svært få idrettslag som låter et barn hoppe inn mitt i et semester [...] den timingen der blir litt vanskelig”.

Den frivilliga beskriver hur många olika led i organiseringen bidrar till att dra ut på tiden. För det första ska barnet bestämma vad de har lust att testa på. Därefter ska frivilliga kartlägga

vilka möjligheter som finns i närområdet. I nästa steg ska denna information kommuniceras till och godkännas av vårdnadshavare. I tillägg kommunicerar de frivilliga med aktuella lag för att ta reda på vilka möjligheter det finns till att få reducerade kostnader. Denna kommunikationsprocess föregår alltså på flera håll samtidigt, där responstiden ofta är lång. Sannolikheten att alla dessa faktorer ska sammanklaffa och inträffa precis i rätt tajming till sista anmälningssdag, är väldigt liten. Dans och gymnastik (turn) är två exempel som nämns där barn ofta får vänta länge på att komma med. Därmed kan man ställa sig frågande till om NIF:s stora satsning på inkludering (Norges idrettsförbund, u.å. a), begränsas till samhällets handlingskraftiga och punktliga individer. Utan den handlingskraft som de frivilliga bidrar med hade många familjer fortfarande stått utanför idrottsfältet. Man bör därför tänka över vad idrottslagen generellt kan göra för att underlätta denna process.

Ingrott kapital: en begränsning för minoritetstjejer?

Tidigare forskning har fokuserat på utmaningar med att inkludera minoritetstjejer i den organiserade idrotten (Walseth, 2004; Lundvall & Walseth, 2014). Orsaken till detta fenomen är sammansatt och tidigare studier har undersökt huruvida religion utgör en begränsande faktor (Ødegård et al. 2016). Till trots för att religion inte förklarar helheten om det lägre deltagandet bland minoritetsflickor, pekar fynden i riktning mot ett habitus som påverkar individerna. Kombinationen av internaliserade könsroller, normer och strukturer ser ut att direkt eller indirekt påverka individernas handlingsmöjligheter (Østergaard, 2011). Detta är också en reflektion som en av de frivilliga har gjort sig, som menar att könsskillnader gör sig gällande beroende på varifrån barnet kommer:

[Frivillig 6]:” Det er strengere for jenter fra visse kulturer”

[Frivillig 2]:” Mor ville ikke at hun skulle delta på svømming”

Problemet med simundervisning handlar om möjligheten till könsdelade upplägg, där den frivilliga menar att det råder bristfällig information. Fenomenet demonstrerar hur ett medfött kapital, eller habitus som Bourdieu refererar till (Østergaard, 2011), kan påverka idrottens möjligheter för inkludering. Detta blir särskilt synligt innanför idrotter där struktur med könsblandad undervisning och normer gällande klädeskoder, står i stark kontrast med andra kulturer.

5.3 Ekonomiskt kapital och betingelser för idrottsdeltagande

De ekonomiska barriärerna för idrottsdeltagandet har belysts i ett flertal tidigare studier (Bakken, 2019; Oslo Economics, 2020; Strandbu et al, 2017; Ødegård et. al, 2016;). Att denna problematik har belysts har också gjort att många tilltag har gjorts för att reducera kostnader för utsatta familjer. Bland annat bistår kulturdepartementet norska idrottslag genom lokala aktivitetsmedel (LAM) som ska bidra till att hålla ner deltagarkostnaderna vid olika fritidsaktiviteter (Norges idrettsforbund, u.å. b). Det finns även ett särskilt nationellt bidrag för att inkludera barn och unga från låginkomsttagande familjer i olika fritidsaktiviteter (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2020). Detta är bidrag som klubbarna själva är ansvarig för att söka om och implicera vid behov. De flesta frivilliga i denna studie menar att de flesta idrottslag som de varit i kontakt med känner till dessa bidrag och att många också har fått utnyttjat dem.

[Frivillig 4]:” *Jeg føler at mange idrettslag tar det [inkluderingsmidler] i bruk, de som ikke vet om det fra før er villige til å teste det ut”*

Därmed verkar de flesta idrottslag som de frivilliga varit i kontakt med, känna till de ekonomiska hjälpmedel som finns tillgängliga. Kickboxningsklubben som en av de frivilliga var i kontakt med hade inte hört talas om detta, men visade stort engagemang och intresse för att sätta sig in i det. Med detta exempel ser vi också hur idrotten som ett relativt autonomt fält, ständigt påverkas och är direkt beroende av andra sociala fält i samhället. De pengar som tilldelas från regeringen är därmed helt avgörande för att upprätthålla idrottens inkluderade praxis. Med tanke på hur stort fokus de ekonomiska barriärerna har haft i tidigare forskning, ville man anta att ekonomiskt kapital har en stor betydelse för familjer i detta projekt. De frivilliga poängterar att många av familjerna befinner sig i en tuff ekonomisk situation. Men att detta sällan har blivit till ett hinder för inkludering i idrotten. Kombinationen av ett flertal tilltag: såsom att många idrottslag utnyttjar de ekonomiska ordningar som finns, och att Rädde barnen bistår med att täcka kostnader för utrustning, har bidragit till att reducera de ekonomiska barriärerna för familjer i detta projekt. Därmed verkar det som att många av de tilltag som gjorts för att motverka effekterna av lite ekonomiskt kapital, har haft en god effekt.

Till trots för att många idrottsklubbar verkar utnyttja ekonomiska stödordningar, finns det vissa fritidsaktiviteter som sticker ut när det kommer till kostnader. Dans och ”turn” (gymnastik) är ett exempel som nämns av flera frivilliga som kostsamma aktiviteter. I en ny

undersökning ser man också att kostnader kopplade till gymnastik ligger över genomsnittet, när det kommer till variation i kostnadsnivå mellan idrotter (Oslo Economics, 2020). Stora engångsbelopp vid terminsstart nämns som ett stort problem. Särskilt om man har flera barn som ska delta på flera olika aktiviteter. Många föräldrar som de frivilliga varit i kontakt med är upptagna av kostnader i förbindelse med olika aktiviteter. Men det är också många som inte känner till hur mycket fritidsaktiviteter faktiskt kostar. Därmed har de frivilliga ett viktigt jobb i att informera vilka kostnader som medföljer en specifik fritidsaktivitet, och vad man eventuellt kan få bidrag till. Kostnader ser ut att öka ju äldre barnen blir (Oslo Economics, 2020) och tonåringar med minoritetsbakgrund ser ut att sluta med idrott i större grad (Myrli & Mehus, 2015). Man kan därmed tänka sig att de frivilliga bidrar med en viktig form för kompetens. Genom att ta reda på viktig information, överväga olika kostnader emot varandra och förmedla denna information vidare till familjerna, utgör de frivilliga ett viktigt bidrag till att reducera de ekonomiska kostnaderna av barnens fritidsaktivitet. För att försäkra att barnen även kan upprätthålla aktivitet på sikt, är det avgörande att föräldrarna involveras i denna procedur. Så att de själva kan hantera dessa situationer, även när de frivilliga avslutat samarbetet med familjen.

Tid: en större utmaning än ekonomiska barriärer

[Frivillig 6]:” Tid er en større utfordring enn den økonomiske biten [...] det er ofte mange kolliderende tidspunkter og forpliktelser”

Avsaknad av tid är något som går igen hos flera av de frivilliga. Detta är något som också hänger ihop med familjens samlade ekonomiska kapital. En frivillig nämner att tid var en stor utmaning då den ensamstående mamman i familjen periodvis gick på skola. Därmed hade hon inga möjligheter för att själv följa med barnen på fritidsaktiviteter. Nyckeln blir därmed att utnyttja andra former för resurser för att få pusslet att gå ihop. De frivilliga utgör en viktig pusselbit i detta. En annan frivillig menar att lösningen på detta problem ligger i att finna aktivitet som föregår i förbindelse med skola. Detta reducerar kostnader i förhållande till transport. Samt gör barnen mindre beroende av att föräldrarna ska följa dem till och från aktiviteten. Skolans resurser blir därmed också ett viktigt kapital i detta sammanhang. Detta är också något som är värt att ta i betraktning. Då skolan, som en egen inkluderingsarena, har stor potential att bidra med inkluderingsprocessen även innanför idrottsfältet.

5.4 Fältspecifika betingelser för idrottdeltagande

Barnidrotten är Norges idrottsförbunds största medlemsgrupp. Genom att starta tidigt har barnen många år att bygga upp det nödvändiga idrottskapital som blir viktigare desto högre upp i systemet man kommer. NIF själva påpekar att det kan vara en utmaning att hoppa in i idrotten ju äldre man blir, då många av de andra barnen har betydligt mer erfarenhet och träning i bagaget (Norges idrettsforbund, u.å. a). Att förvärva nödvändigt idrottskapital tidigt i livet, verkar också sätta en del premisser för tillgången till idrottsfältet som vuxen (Østergaard, 2011). Dessa fynd poängterar viktigheten av att barn socialiseras till idrotten på ett tidigt stadie, om man önskar att ha dem med på sikt. De frivilliga har observerat att många av barnen i ”En god nabo” saknar det idrottskapital som många av de andra barnen i idrottslaget har förvärvat sig:

[Frivillig 2]:” Når man er yngre starter man bare på noe [...] når man starter når man er 16 år er andra så flinke, da er det ikke bare gøy lenger. Det blir veldig seriøst”

[Frivillig 5 om att delta i ballett]:” Det er vanskelig å starte ved 11 års alder da mange er veldig flinke [...] det var litt samme problem i turn, men jentene virker ikke ha brydd seg så mye”

Citaten ovanför understryker två viktiga poäng. Nummer ett, så verkar det ligga större utmaningar i att aktivera och upprätthålla aktivitet bland äldre ungdomar, jämfört med yngre barn. Detta är också något som stöttas i forskningen då frånfallet i idrotten är som störst i tonårsperioden (Bakken, 2019). Det blir särskilt tydligt när ungdomen själv börjar reflektera över egen insats och göra sociala jämförelser med andra. Därmed blir det idrottsliga kapitalet synligt och en allt viktigare resurs ju äldre barnet blir. Å andra sidan visar citat nummer två att det inte nödvändigtvis alltid är så att barnen själva reflekterar över att de saknar ”nödvändigt” idrottskapital. Man kan därför fundera om det är omgivningens bedömning på vad som är tillräckligt idrottsligt kapital som är det faktiska problemet. Oavsett verkar det finnas ett behov för aktivitet där ungdomarna kan ackumulera idrottsligt kapital i egen takt. Fritt från press om tävling och konkurranser. Där aktivitetsglädje och utveckling står i fokus.

6. Konklusion

Målet med denna studie var att kartlägga frivilligas erfarenheter med idrotten som ett fält för inkludering. Samt att se vad de frivilliga kan bidra med för att inkludera dessa barn i idrotten. Genom att se på tillgången till olika kapitalformer, får vi en tydligare bild om hur tillgängligt idrottsfältet är för nyinflyttade flyktingfamiljer i Trondheim. I studien är det två kapitalformer som sticker ut: nämligen tillgången till socialt och kulturellt kapital. Baserat på tidigare forskning fanns en hypotes om att ekonomiskt kapital ville spela en essentiell roll för dessa familjer. Men så verkar inte vara fallet. En förklaring tros vara att familjerna som ingår i ”En god nabo” har fått god nytta av de ekonomiska stödordningar som erbjudits både via Rädda barnen och kommunen. Att utveckla nödvändigt idrottskapital ser ut att vara viktigt för att ingå i fältet både på kort och lång sikt. Därmed blir inkludering på ett tidigt stadie en viktig del i denna ackumuleringsprocess. Studien visar att de frivilliga bistår med nödvändigt kapital, där familjen själv saknar resurser. Genom att förmedla kunskap, kopplat till kultur, samhälle och ekonomiska frågor bidrar de frivilliga till att inkludera fler barn i idrotten.

Det jobb som görs idag, både av frivilliga organisationer och lokala idrottsföreningar, är otroligt viktigt. Men det återstår en del arbete för att legitimera idrotten som ett fält för inkludering. Framtida forskning och projekt bör därför rikta ljuset på hur man enklare kan nå ut och förmedla information till familjer med flyktingbakgrund. Samt se över hur denna kommunikationsprocess kan förenklas och förkortas. I samarbetet mellan frivilliga organisationer och idrotten generellt bör man sträva efter att aktivera barnen så fort som möjligt. På så sätt kan alla inkluderas i det norska idrottsamhället. Kompletterande forskning bör även göras för att belysa tillgången till andra fritidsaktiviteter i samhället, såsom kulturaktiviteter. Samtidigt som Rädda barnen bör fortsätta sitt jobb med att rekrytera fler frivilliga till projektet då behovet ser ut att vara stort. Tillsammans kan vi alla dra vårt strå till stacken, för att jobba med barns rätt till goda levnadsvillkor och inkludering. På så sätt kan vi säkra alla barns lika rätt till fritid, lek och vila.

7. Litteratur

- Bakken, A. (2019). Idrettens posisjon i ungdomstida. Hvem deltar og hvem slutter i ungdomsidretten? Hämtat 14.04.20 från: <https://fagarkivet-hioa.archive.knowledgearc.net/bitstream/handle/20.500.12199/1298/NOVA-Rapport-2-2019-Idrettens-posisjon-i-ungdomstida-25-februar-2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2020). Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge (tidligere Inkludering av barn i lavinntektsfamilier). Hämtat 04.05.20 från: https://bufdir.no/Tilskudd/Soke_om_tilskudd/Barn_og_ungdom/lavinntekt/
- Bjørndal, C. R.P (2011). Det vurderende øyet: Observasjon, vurdering og utvikling i undervisning og veiledning. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Fløtten, T., & Hansen, I. L. S (2018) Fra deltakelse til mestring: Evaluering av nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom. Fafo- rapport 2018:04. Hämtat 04.05.20 från: <https://www.fafo.no/images/pub/2018/20653.pdf>
- FN-sambandet (2019). *Barnekonvensjonen*. Hämtat 13.02.20 från: <https://www.fn.no/Om-FN/Avtaler/Menneskerettigheter/Barnekonvensjonen>
- Frønes, I (2013). Å forstå sosialisering. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Grønmo, S (2020). Store norske leksikon: Kvalitativ metode. Hämtat 17.04.20 från: https://snl.no/kvalitativ_metode
- Haugen, G. M. D., Paulsen, V., & Berg, B. (2015). En god nabo: Evaluering av Redd Barna sitt arbeid med nylig bosatte familier. Hämtat 15.04.20 från: <https://samforsk.no/Sider/Publikasjoner/En-god-nabo.aspx>
- Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (2019). Innvandrerbefolkningen i Norge. Hämtat 06.04.20 från: <https://www.imdi.no/om-integrering-i-norge/innvandrere-og-integrering/innvandrerbefolkningen-i-norge/>
- Lundvall, S & Walseth, K (2014). Integration and sports participation: Cultural negotiations and feelings of belonging. Hämtat 30.04.20 från: <https://www.sisuidrottsbocker.se/wp-content/uploads/2018/06/womenandsport-1-2.pdf>
- Myrli, T. R., & Mehus, I. (2015). Ulikhet i rekruttering og frafall i den organiserte idretten i Trondheim. *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 15(1). Hämtat 04.05.20 från: <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/handle/11250/2629970>
- Nesse, M. (2016). *Kunnskapsutvikling i Norsk fotball: fra tale til tekst* (Master's thesis, NTNU). Hämtat 17.04.20 från: <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/2419648/Nesse%2c%20Martin.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Norges idrettsforbund (2019). *IDRETTE VIL! Langtidsplan for norsk idrett 2019-2023*. Hämtat 20.03.20 från: https://www.idrettsforbundet.no/contentassets/8149372c5d4d439cb1b34fc1625032f0/idretten-vil_langtidsplan-for-norsk-idrett-2019-2023_lr.pdf
- Norges idrettsforbund (u.å. a). *Hvorfor inkludere?* Hämtat 17.02.20 från: <https://www.idrettsforbundet.no/tema/inkludering/Hvorfor-inkludere/>
- Norges idrettsforbund (u.å. b). Lokale aktivitetsmidler (LAM). Hämtat 04.05.20 från: <https://www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/stotteordninger/lokale-aktivitetsmidler-lam/>
- Oslo Economics (2020). *Økonomi som barriere for idrettsdeltakelse- kostnader og kostnadsdrivere i barne- og ungdomsidretten*. Hämtat 02.04.20 från: <https://www.regjeringen.no/contentassets/4c2ad9aac4d4af6808663fca0bff79b/okonomi-som-barriere---kostnader-og-kostnadsdrivere-i-barne--og-ungdomsidretten.pdf>
- Redd barna (2018) *En god nabo*. Hämtat 13.02.20 från: <https://www.reddbarna.no/engodnabo>

- Redd barna (2019). *Barnepolitisk plattform*. Hämtat 13.02.20 från: <https://www.reddbarna.no/om-oss/redd-barna-mener>
- Ringdal, K (2016). *Enhet og mangfold: Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode* (3. Utgave). Bergen: Fagbokforlaget.
- Samdal, O., Mathisen, F. K. S., Torsheim, T., Diseth, Å. R., Fismen, A. S., Larsen, T. M. B., ... & Årdal, E. (2016). Helse og trivsel blant barn og unge. Resultater fra den landsrepresentative spørreundersøkelsen «Helsevaner blant skoleelever. En WHO-undersøkelse i flere land. Hämtat 02.04.20 från: <http://bora.uib.no/handle/1956/13072>
- Seippel, Ø. N. (2002). *Idrett og sosial integrasjon*. Hämtat 16.04.20 från: <https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/handle/11250/177631>
- Special Pedagogiska Myndigheten (2018). *Inkludering*. Hämtat 23.02.20 från: <https://www.spsm.se/stod/tillganglighet-delaktighet-och-inkludering/inkludering/>
- Statistisk sentralbyrå (2019). *Flere barn med vedvarende lave husholdningsinntekter*. Hämtat 13.02.20 från: <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/flere-barn-med-vedvarende-lave-husholdningsinntekter>
- Strandbu, Å., Gulløy, E., Andersen, P. L., Seippel, Ø., & Dalen, H. B. (2017). Ungdom, idrett og klasse: Fortid, samtid og framtid. *Norsk sosiologisk tidsskrift*, 1(02), 132-151. Hämtat 03.04.20 från: https://www.idunn.no/norsk_sosiologisk_tidsskrift/2017/02/ungdom_idrett_og_klasse_fortid_samtid_og_framtid
- Strandu, Å (2002). *Idrettens betydning som flerkulturell integrasjonsarena*. I Seippel, Ø (Red.) *Idrettens bevegelser- sosiologiske studier av idrett i et moderne samfunn*. (s. 123-153) Oslo: Novus Forlag.
- Thaagard, T (2018). *Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitative metoder*. 5 utg. Bergen: Fagbokforlaget.
- Tjora (2017a). *Emergens: konseptutvikling og generalisering i kvalitativ forskning: Refleksjoner og eksempler*. NTNU. Hämtat 23.04.20 från: https://www.researchgate.net/publication/312041765_Emergens_Konseptutvikling_og_generalisering_i_kvalitativ_forskning_Refleksjoner_og_eksempler
- Tjora (2017b). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. 3 utg. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Ungdata (2018). *Ungdom og idrett i Norge*. Hämtat 23.03.20 från: <http://www.ungdata.no/Nyheter/Ungdom-og-idrett-i-Norge>
- Unicef (u.å.) *Barnkonventionen*. Hämtat 19.05.20 från: <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#hela-texten>
- Walseth, K. (2004). En problematisering av idretten som arena for integrasjon av etniske minoriteter. *Norges Idrettshøgskole Oslo. Saatavilla www.muodossa osoitteessa* <http://www.idrottsforum.org/articles/walseth/walseth040127.pdf>. *Luettu*, 19, 2009. Hämtat 16.04.20 från: https://www.researchgate.net/profile/Kristin_Walseth/publication/242147907_En_problemativering_av_idretten_som_arena_for_integrasjon_av_etniske_minoriteter/links/53ec8cd40cf250c8947c8bcb/En-problemativering-av-idretten-som-arena-for-integrasjon-av-etniske-minoriteter.pdf
- Ødegård, G., Bakken, A., & Strandbu, Å. (2016). *Idrettsdeltakelse og trening blant ungdom i Oslo: Barrierer, frafall og endringer over tid*. *Rapport fra Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor*. Hämtat 03.04.20 från: <https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/handle/11250/2445378>
- Østergaard, C (2011). *Bourdieu- smag, distinktion og idretten som et social felt*. I Thing, L. F & Wagner, U (red.) *Grundbog i idrætssociologi* (s. 50-66). Köpenhamn: Munksgaard Danmark

Bilagor

Information till informanterna (postat på Facebook)

Heisan dere! Jeg er nå på mitt syvende semester i lektorløpet og er i ferd med å skrive bachelor i idretts- og samfunnsvitenskap denne våren. Da jeg skulle velge tema hadde jeg veldig lyst til å kombinere min studieretning med mitt engasjement i «En god nabo». I denne anledning har jeg derfor valgt å undersøke hvordan inkluderingsarbeidet blant Trondheims idrettslag fungerer i praksis. Her kommer dere som frivillige inn i bildet! Dere sitter nemlig på en unik informasjon siden dere har hatt kontakt med mange forskjellige idrettslag, på vegne av familier koblet til Redd barna. Noen spørsmål koblet til studien fokuserer bland annet på hva som har fungert bra og hva som har vært utfordrende. Målet er å undersøke hvilke mekanismer som bidrar til å faktisk inkludere disse barna i idretten, og kartlegge andre mekanismer som kan bidra til å opprettholde ekskludering. Jeg er på utkikk etter 4-6 frivillige som kan tenke seg å stille opp på ett intervju som vil ta ca. 20-30 minutter. Intervju kan gjennomføres både individuelt eller parvis hvis ønskelig. Hvis du kunne tenke deg å stille opp på dette så kommenter gjerne nedenfor. Jeg tar kontakt med deg/dere for videre informasjon! På forhånd, takk 😊

/ Cecilia Jonsson

Intervju-guide

1. Introduktion

Berätta lite om dig och ditt arbete i Rädda barnen och en god nabo.

2. Socialt kapital

- Kan du berätta lite om din upplevelse av att finna information om relevanta idrottsaktiviteter i närområdet till dessa familjerna? (kontakter, hemsidor, etc.)
- Upplever du att barnen önskar aktiviteter efter vad deras vänner håller på med eller sådant som de själva är intresserade i?
- Vilka utmaningar ser du för dig att dessa familjer skulle ha haft med detta arbete (i uppstartsfasen) utan din hjälp?

3. Kulturellt kapital

- Vilken inställning upplever du att de familjer du har varit i kontakt med, har till idrott och fritidsaktiviteter generellt?
- Vad tänker du att idrotten kan bidra med för att inkludera dessa barn i samhället?
- Språk: hur upplever du att kommunikationen mellan idrottslagen och familjerna fungerar? (hemsidor, mejl, sms)
- Med idrotten kommer det också andra följder, såsom dugnad. Hur upplever du att det fungerar med föräldrainvolvering på den fronten?

4. Ekonomiskt kapital

- Vad är dina tankar och erfarenheter av ekonomiska hjälpmedel såsom tillskudsordningar och andra hjälpmedel som Rädda barnen bistår med?
- Har du upplevt att någon aktivitet/idrott har uteslutits pga. kostnader?
- Förutom kostnader tar fritidsaktiviteter som regel en del tid. Hur har detta fungerat i de familjer du har varit i kontakt med?

5. Symboliskt kapital

- Vad menar du är den viktigaste egenskapen i ditt arbete i En god nabo?
- Vad upplever du kännetecknar familjer som snabbt kommer ut i olika fritidsaktiviteter?
- Har du upplevt någon skillnad i förhållande till kön, ålder eller etnicitet när det kommer till det att komma igång och upprätthålla aktivitet?

Övrigt:

Om vi ser bort ifrån idrotten. Hur upplever du det är att inkludera barnen i andra fritidsaktiviteter som är kopplat till kultur? (musikskola, konstnärliga kurser etc.).